

Lausunto työryhmän alustavasta ehdotuksesta maastoliikennelain osittaisuudistukseksi

171/03.00.00/2010

Maakuntahallitus § 77

Lausuntoa pyytää ympäristöministeriö.

Ympäristöministeriö on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on laatia ehdotus maastoliikennelain uudistamiseksi osittain. Työryhmän alustavan ehdotuksen keskeisenä tavoitteena on uudistaa maastoliikennelain moottorikelkkailureittisäädökset. Tarkoituksena on saada erityyppiset moottorikelkkailureitit laissa määritellyn suunnittelumenettelyn piiriin. Moottorikelkkailureitit olisi-
vat edelleen teitä ja niillä noudatettaisiin tieliikennelakia.

Työryhmä esittää myös, että muiden maastoon tarkoitettujen ajoneuvojen (mönkijöiden) käyttö pyritään ohjaamaan reiteille eli niille voitaisiin perustaa maastoliikennereittejä. Maastoliikennereitit olisivat moottorikelkkailureiteistä poiketen maastossa. Sekä moottorikelkkailureitit, että maastoliikennereitit voisivat olla yleisiä tai yksityisiä. Yleisen, rasitteena perustetun reitin käyttäminen olisi maksutonta. Yksityinen reitti voi olla maksullinen tai maksuton.

Reittien perustamismenettelyä ehdotetaan selkeytettävän vastaamaan muuta uudempaa ympäristölainsäädäntöä. Reitti perustettaisiin lainvoimaisen suunnitelman mukaan joko sopimuksella tai toimituksella. Reittisuunnitelmien hyväksyminen ehdotetaan siirrettäväksi kunnalliselta viranomaiselta (ympäristölautakunta) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille, jotka jo muutenkin ratkaisevat alueelliset maastoliikennerajoitukset ja kiellot. Lisäksi moottorikelkkailuhankkeet ovat pääasiassa ylikunnallisia. Laissa säädettyjen menettelyiden noudattaminen moottorikelkkailu- ja maastoliikennereittien perustamisessa tulisi pakolliseksi. Siten merkittävä osa nykyisistä sopimukseen perustuvista ns. moottorikelkkaurista muuttuisi siirtymäkauden jälkeen moottorikelkkailureiteiksi. Näin on mahdollista varmistaa myös kolmannen osapuolen etu samoin kuin yleinen etu.

Maastoliikennerajoitusten ja kieltojen merkintävelvollisuus ehdotetaan siirrettäväksi valtiolta kunnille. Kunnat vastaavat ensisijaisesti myös vesiliikennelain alueellisten kieltojen ja rajoitusten merkitsemisestä.

Lain uudistamisella ei ole tarkoitus puuttua yleiseen liikkumisoikeuteen. Maastoliikenne on voimassa olevan lain mukaisesti maanomistajan luvan varaista ja erittäin maastoliikennetarpeita varten on poikkeuksia (mm. maa- ja metsätalous). Myöskään yleistä liikkumisoikeutta jäällä ei rajoiteta. Esityksellä lisätään maastoliikenteeseen liittyvää vaikuttamista kolmannen osapuolen taholta ja parannetaan hankkeesta vastaavan oikeusturvaa. Liikenne keskitetään hyvin suunnitelluille väylille ja vähennetään siten mahdollisia haittoja.

Oheismateriaalina maastoliikennelain perustelut ja pykälävertailu.

Valmistelija: Jarmo Vauhkonen ja Sanna Poutamo

Maakuntajohtaja:

Sekä moottorikelkkailu, että muu maastoliikenne on lisääntynyt ja lisääntymässä edelleen. Samalla on lisääntynyt tästä liikenteestä aiheutuvat haitat niin ympäristölle, naapurustolle kuin liikenneturvallisuudellekin. Maastoliikennelain uudistaminen on erittäin tarpeellinen, sillä nykyisen lain mukainen menettely on mahdollistanut virallisten reittien lisäksi epävirallisten moottorikelkkaurien tekemisen pelkällä maanomistajan luvalla. Moottorikelkkaurien suunnittelussa ei ole tarvinnut kuulla osallisia tai tehdä reittisuunnitelmaa. Urat ovat kuitenkin käytännössä vastanneet "virallisia" moottorikelkkailureittejä.

Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä on erittäin hyvä, että moottorikelkkailureitit toteutetaan suunnitelmallisesti, osallisia kuullen ja yhden menettelytavan mukaisesti. Maakuntaliitto kannattaa myös sitä, että reittejä voidaan perustaa jatkossakin sekä yleisinä, että yksityisinä. Reitit palvelevat yhä useammin matkailuelinkeinoa, joten yksityisellä reitin perustajalla tulee olla mah-

dollisuus periä reitin suunnittelu- ja rakentamiskustannuksia reittimaksuina.

Moottorikelkkailureittien suunnittelu- ja perustamistilanne vaihtelee paljon eri maakunnissa. Etelä-Savossa on vähän valtion maita ja yksityiset maanomistajat ovat olleet haluttomia antamaan lupia pysyviksi katsottavien moottorikelkkailureittien perustamiselle. Sen vuoksi Etelä-Savossa on pääasiassa moottorikelkkauria.

Lakiesitys jättää liikenteeltään ja vaikutuksiltaan vähämerkitykselliset reitit maastoliikennelain soveltamisen ulkopuolelle, mikä on hyvä asia. Siitä huolimatta lakimuutos aiheuttaa Etelä-Savossa nykyisten moottorikelkkaurien läpikäymisen sen selvittämiseksi, täytyykö niille laatia reittisuunnitelmat. Pelättävissä on, että suuri osa urista jää maanomistajien vastustuksen vuoksi ilman reittisuunnitelmaa ja näin ollen nykyiset yleiset kelkkailumahdollisuudet vähenevät ja harastajat siirtyvät käyttämään yksityisiä vähämerkitykselliseksi luokiteltuja uria. Joka tapauksessa lakimuutos tuo merkittävän työmäärän lisäyksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen, jossa pitäisi arvioida nykyisten urien liikennemäärät ja suunnittelutarve.

Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä lakiuudistuksessa tulisi korostaa maakunta- ja kuntakaa-voituksen merkitystä reittien suunnittelun ja virallistamisen perustana.

Reittisuunnitelmien laatiminen aiheuttaa myös reitinpitäjille kustannuksia. Olisi hyvä, että lakiesityksen yleisperusteluissa arvioitaisiin tarkemmin esityksen aiheuttamia suunnittelu-, valvonta-, työvoima- ja rakentamiskustannuksia.

Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole muuta huomautettavaa työryhmän alustavaan ehdotukseen maastoliikennelain osittaisuudistuksesta.

Päätös:

Maakuntajohtajan päätösehdotus hyväksyttiin.

Otteen tarkastamattomasta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa

Mikkelissä 28.4.2010

Riitta Paananen
Pöytäkirjanpitäjä